

دلیل کارشناسی نوسانات بازار سهام:
باز یگران بورس
زیادی سیاسی شده‌اند

یک کارشناس بازار سرمایه نوسانات غیر منطقی در بورس و فرابورس را به دلیل وابستگی بیش از حد سهامداران به دلار و نفت و همچنین زیاد از حد سیاسی شدن آنها دانست و گفت: متولیان بازار سرمایه باید اقداماتی کنند تا فعالان بازار سهام با توجه به نکات بنیادی و سودوزبان شرکت‌ها، سهام خرید و فروش کنند و توجهی به شایعات نداشته باشند تا بازار سهام ایران به سمت بازاری شفاف و کارا پیش رود. حسین رضوی امیری در گفت‌وگو با ایسنا درباره علت نوسانات غیرمنتظره قیمت‌ها در بورس و فرابورس ایران، یادآور شد: اگر چه ریسک محدود در سرمایه‌گذاری در سهام، جزئی لاینفک معاملات است و شاخص بورس در بازار کارا و شفاف به دلیل نیاز فروشنده‌گان و خریداران سهام هر لحظه در محدوده معین و قابل قبول در نوسان است، اما در شرایط فعلی بورس مافقط دو دلیل است که به نوسانات غیر منطقی دامن زده است. وی ادامه داد:

مهناز اعتدالی

موضوع ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی به‌عنوان یکی از پیامدهای ناخوشایند اقتصاد کشور با بر ملا شدن رانت‌های تخصیص یافته به عده‌ای خاص، تبدیل به یکی از جنجالی‌ترین تصمیم‌های سال شد که تبعات دامنه‌دار آن همچنان ادامه دارد. اما در تازه‌ترین اقدام در روزهای پایانی سال مصوبه مربوط به تخصیص نرخ ارز ترجیحی، محل مناقشه بهارستان نشین‌ها شد تا بر سر دوراهی حذف و یا بقا در مجلس شورای اسلامی، سرنوشت این اشتباه راهبردی برای سال ۹۸ مشخص شود. پیش از این در مورد تخصیص یارانه ۴۲۰۰ تومانی به کالاهای اساسی، بند الحاقی ۲ تبصره ۷ لایحه بودجه به کمیسیون تلفیق بازگردانده شد. به موجب این بند، در جهت حمایت از مصرف‌کنندگان کالاهای اساسی به دولت اجازه داده شد تا سقف ۱۴ میلیارد دلار از منابع حاصل از فروش نفت خام را پس از کسر سوراخ قانونی با نرخ یارانه‌ای و ترجیحی خارج از سامانه نظام یکپارچه مدیریت ارزی برای تامین کالاهای اساسی کشور اختصاص دهد. برای دومین بار این بند در روزهای پایانی هفته گذشته در مجلس رای نیابرد و به همین منظور رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه پیشنهادهای متعددی برای این بند به هیات رئیسه ارجاع شده، از ارجاع و تصمیم‌گیری این بند در کمیسیون تلفیق برای صبح شنبه خبر داد. سیاست تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی برای کنترل اقلام اساسی از همان ابتدا

یکی از نتایج خطای راهبردی تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی به واردات از زبان پورا ابراهیمی:

رانت‌پاشی به عده‌ای خاص

مورد انتقاد بسیاری از صاحب‌نظران اقتصادی بود، زیرا توزیع این ارز دولتی را زمینه‌ساز تورم و رانت گسترده می‌دانستند. بعد از آن که تبعات رانتی این ارز در واردات بسیاری از کالاهای لوکس و غیر اساسی آشکار شد، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس با استناد به گزارش بانک مرکزی اعلام کرد که کالاهای اساسی که با نرخ ارز ترجیحی تامین شده، در خرده‌فروشی‌ها ۷۰ درصد گران‌تر از قیمت پیش‌بینی شده فروخته شده‌اند. گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد تخصیص ارز حمایتی در جلوگیری از افزایش اقلام مشمول نسبت به سایر اقلام کالاها، رشد بالایی را تجربه کرده تا جایی که شاخص بهای اقلام مشمول ارز دولتی در سید شاخص مصرف‌کننده در ماه آخر پاییز رشد بیشتری از اقلام غیر مشمول داشته و نتوانسته شکاف میان دهک‌های درآمدی را کاهش دهد.

بر این اصل کارشناسان اقتصادی بر این باورند که تداوم سیاست ناکارآمد تخصیص ارز ترجیحی به کالاهای اساسی تنها به افزایش پاشی نرخ دستوری منتهی می‌شود که حاصل آن قیمت کالاهایی است که در بازار حتی از نرخ تمام شده کالاهای اساسی وارداتی بازار سناهم بالاتر است.

تبدیل ۱۰۰ هزار میلیارد تومان منابع کشور به رانت

پیش از این رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس با تصریح بر اینکه تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی یعنی تبدیل ۱۰۰ میلیارد تومان منابع کشور به رانت ابراز داشت که دولت پیش‌بینی کرده برای سال آینده مبلغی بین ۱۳

تا ۱۴ میلیارد دلار با نرخ ارز ترجیحی را برای کالاهای اساسی در نظر بگیرد تا بتوانیم قیمت کالاهای اساسی را به شکلی متناسب با سال ۹۶ و نه سال ۹۷ داشته باشیم. وی با تأکید بر اینکه متناسبانه عملکرد دولت برای تامین کالاهای اساسی در سال ۹۷ از نظر ما مردود است، یادآور شد که دولت ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی یا میانگین ارز ۴ هزار تومانی را به کالاهای اساسی اختصاص داده است، اما مردم کالاهای اساسی را با قیمت‌های خیلی بالاتر از نرخ ترجیحی خریداری می‌کنند، این در حالی است که قرار بود دولت با نظارت مانع افزایش قیمت‌ها شود.

محمدرضا پور ابراهیمی عدم نظارت دولت را زمینه‌ساز رانت و فساد در کشور اعلام کرد و افزود بر آورد ما این است که در سال ۹۷ بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان منابع کشور به واسطه کالای اساسی به رانت تبدیل شده است، طبیعتاً این رویه نه تنها برای سال ۹۸ بلکه برای سال ۹۷ نیز قابل قبول نیست. بازار ترجیحی رانت بین دلان توزیع شده است، ارز ترجیحی به اسم کالای اساسی هزینه می‌شود، اما همان‌کالایی که وارد شده است، به ارز ۱۳ هزار تومانی تبدیل شده و از مرزهای کشور خارج می‌شود، این رویه را هیچ عقل سلیمی نمی‌پذیرد.

رانت ۴۵۰۰ میلیاردی برای گروهی خاص

بر آورد مرکز پژوهش‌ها نشان می‌دهد که دولت برای تخصیص دلار ۴۲۰۰ تومانی، ۴۲ هزار میلیارد تومان یارانه پرداخت کرده، اما این یارانه اعلام رسمی معاونت بازرگانی داخلی

وزارت صنعت، معدن و تجارت تنها در ۹ ماهه اول سال ۹۷، واردات کالاهای اساسی معادل ۱۱/۱ میلیارد دلار با نرخ ۴۲۰۰ تومان را به خود اختصاص داد که نتیجه آن تورم بیشتر و رانت فراوان بود. بر این اساس دولت در مردادماه از تخصیص دلار ۴۲۰۰ تومانی برای واردات تمامی کالاها عقب‌نشینی و آن را به فهرستی ۲۵۵ قلم کالا محدود کرد. گزارش‌های مرکز پژوهش‌ها از روند تورمی این سیاست، نشان می‌دهد قیمت کالاهای اساسی در ۹ ماه ابتدایی سال جاری، نه تنها ثابت نبوده، بلکه افزایش شدیدی نیز داشته که این امر موجب رانت، فساد، اتلاف منابع و کسری بودجه برای دولت شده است.

محاسبات مرکز پژوهش‌ها حاکی از آن است که دولت از ابتدای سال از این محل حدود ۴۲ هزار میلیارد تومان یارانه (بر اساس مابه‌التفاوت نرخ ارز ترجیحی و نرخ ارز ۸ هزار تومان) پرداخت کرده است و عمده آن نیز در میان رانت‌جویانی که به ارز ترجیحی دسترسی داشته‌اند، توزیع شده است. این در حالی است که کل درآمد مالیاتی دولت طی هفت ماه نخست سال، ۶۰ هزار میلیارد تومان بوده است؛ یعنی دولت تقریباً دو سوم از آنچه از مالیات‌ها به دست آورده را صرف اعطای یارانه به کالاهای اساسی کرده، بدون آنکه دستورالعمل قابل قبولی داشته باشد.

پیش‌بینی مرکز پژوهش‌ها در مورد دیگر هزینه‌های این سیاست ناکارآمد دولت، احتمال جهش ارزی بعدی است. زیرا در شرایط تحریم که منابع ارزی به شدت محدود شده، افزایش بیش از حد تقاضا برای ورود کالای اساسی می‌تواند در آینده کمبود منابع ارزی را شدت بخشد و بحران ارزی را پدید آورد. بر این اساس مرکز پژوهش‌ها معتقد است که سیاست تخصیص ارز ترجیحی به کالاهای اساسی هزینه‌های بسیاری دارد و ادامه آن می‌تواند کشور را دچار بحران‌های جبران‌ناپذیری کند.

اعطای کارت اعتباری با حذف ارز ترجیحی

از جمله راهکارهای پیشنهادی برای جایگزینی این سیاست دولت را رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس ارائه کرد که مورد توجه رسانه‌ها نیز قرار گرفته است. اعطای کارت اعتباری با حذف ارز ترجیحی طرحی است که عنوان شده و بر پایه آن سرانه سالانه مابه‌التفاوت نرخ ارز ترجیحی با سامانه کمد، درآمد تخصیص پیدا کند و یا برای منابع بودجه‌ای صرف شود، زیرا تخصیص مستقیم ۱۴ میلیارد دلار برای واردات کالای اساسی، می‌تواند سرانه مابه‌التفاوت نرخ ارز ترجیحی

بر آورد مرکز پژوهش‌ها نشان می‌دهد که دولت برای تخصیص دلار ۴۲۰۰ تومانی، ۴۲ هزار میلیارد تومان یارانه پرداخت کرده است. این گزارش از زاویه رانتی نیز به این واقعیت اشاره دارد که انحراف ۱۰ درصدی این سیاست به معنای رانت ۴۵۰۰ میلیارد تومانی برای گروهی خاص است

تا نرخ بازار آزاد که به مبلغ سالیانه ۱۲ میلیون تومان است را در قالب اعتبار به ایرانیان پرداخت کرد.

پورا ابراهیمی در توجیه این طرح اعلام کرده است در برخی اقلام دولت نظارت کافی نداشته و یا شیوه نظارت منطقی بر آن حاکم نیست، در این شرایط پرداخت ارز و خرید کالای گران توسط مردم منطقی ندارد و استمرار مسیر در حوزه اقتصادی قابل پذیرش نیست. اگر دولت می‌تواند قیمت کالاهایی را که با ارز دولتی وارد و تولید شده در خرده‌فروشی‌ها با همان نرخ ارز ترجیحی به مردم ارائه کند، مجلس استمرار این روش را می‌پذیرد، در غیر اینصورت ادامه روش فعلی در تامین کالاهای اساسی امکان‌پذیر نیست.

وی با تأکید بر اینکه سرانه مابه‌التفاوت نرخ ارز ترجیحی تا نرخ بازار آزاد باید به مردم اعطا شود، افزود: اگر مابه‌التفاوت نرخ ارز ترجیحی با نرخ ارز نیمایی محاسبه شود، حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان و با نرخ ارز سامانه کمد، حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان می‌شود که سرانه سالانه مابه‌التفاوت نرخ ارز ترجیحی با سامانه نیمایی بیش از ۶ میلیون یعنی ماهانه ۵۰۰ هزار تومان و با نرخ ارز سامانه سنا ۱۲ میلیون تومان یعنی ماهانه یک میلیون تومان می‌شود که این وجه اعتباری باید به تمام مردم ایران پرداخت شود. بر این اساس قیمت‌ها نیز بر اساس مکانیزم عرضه و تقاضا محاسبه می‌شود که این رقم ۵۰ هزار و یک میلیون تومان، اعتباری بوده که به هر فرد داده می‌شود تا کالاها را خریداری کند و به آنها وجه نقد پرداخت نمی‌شود.

اما برخی نمایندگان با تأکید بر حذف ارز ترجیحی، پیشنهاد داده‌اند که منابع حاصل از این حذف به دهک‌های کم‌درآمد تخصیص پیدا کند و یا برای منابع بودجه‌ای صرف شود، زیرا تخصیص مستقیم ۱۴ میلیارد دلار برای تامین کالاهای اساسی رانت زیادی ایجاد می‌کند که در نقطه مقابل منافع آن قابل توجیه نیست.

آموزشی و تحقیقی مجازی می‌باشد. به موجب بند الحاقی ۵ تبصره ۱۲ لایحه بودجه، سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است گزارش عملکرد دولت در اجرای بند (الف) ماده (۲۸) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه مبنی بر کاهش حجم، اندازه و ساختار دستگاه‌های اجرایی را به صورت سه‌ماهه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

هیأت مدیره دستگاه‌ها و بنگاه‌های اقتصادی که تمام یا در صدی از منابع آنها متعلق به دولت، دستگاه‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی می‌باشند، به جز موارد استثناء شده در قانون ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن، ممنوع است. ادامه اشتغال اعضای هیأت علمی فاقد شرایط فوق نیز صرفاً در فعالیت‌های علمی،

در جریان بررسی بودجه ۹۸ تصویب شد:

قوای سه‌گانه مجاز به دریافت سود از حساب‌های بانکی نیستند

هر گونه اقدام مغایر این حکم تصرف در وجوه و اموال عمومی محسوب می‌شود. دیوان محاسبات کشور موظف است عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار تهیه و به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات ارائه کند.

طبق بند الحاقی ۴ تبصره ۱۲، اعمال بازنشستگی فقط بر اساس قوانین از جمله قانون مدیریت خدمات کشوری است و تصمیمات و مقررات داخلی سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های بیمه اعم از خصوصی و غیر آن، ملاک بازنشستگی نیست و ادامه اشتغال با بیش از ۳ سال خدمت یا ۶۰ سال سن (برای دارندگان تحصیلات پایین‌تر از کارشناسی ارشد) و ۳۵ سال خدمت و یا ۶۵ سال (برای دارندگان تحصیلات کارشناسی ارشد و بالاتر) تحت هر عنوان در سمت‌های اجرایی، اداری و عضویت در

و مقررات برای دریافت سود هستند، نمی‌باشند. بانک‌ها، شرکت‌های بیمه دولتی، سازمان بورس و اوراق بهادار، صندوق‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و دستگاه‌های مأذون از مقام معظم رهبری و هر یک از دستگاه‌های اجرایی که در قوانین و مقررات و یا اساسنامه مجاز به دریافت سود می‌باشند، از شمول این حکم مستثنی هستند.

طبق جزء ۲ بند الحاقی ۳، ابتدای سال ۱۳۹۸ سود دریافتی ناشی از سپرده‌های دارای مجوز دستگاه‌های مشمول به استثنای بانک‌ها، بیمه‌ها، سازمان بورس و اوراق بهادار و صندوق‌ها به عنوان درآمد اختصاصی آن دستگاه محسوب و به حساب متمرکز خزانه وجود درآمد اختصاصی واریز می‌شود و به صورت صدرصد دریافت و مطابق قوانین و مقررات مربوطه پرداخت می‌شود.

با موافقت نمایندگان قوای سه‌گانه مجاز به دریافت سود از حساب‌های بانکی مفتوح در بانک‌های دولتی و غیردولتی نیستند. به گزارش ایسنا، در جلسه علنی دیروز مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی جزئیات لایحه بودجه سال ۹۸، نمایندگان جزء ۱ بند الحاقی ۳ تبصره ۱۲ را به تصویب رساندند که بر اساس آن دستگاه‌های مشمول ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه (از جمله قوای سه‌گانه) مجاز به دریافت سود از حساب‌های بانکی (حساب جاری، پس‌تیبان، سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت، بلندمدت) مفتوح در بانک‌های دولتی و غیردولتی نیستند.

به موجب این مصوبه، در اجرای این حکم بانک‌های دولتی و غیردولتی نیز مجاز به پرداخت سود به حساب دستگاه‌های اجرایی که فاقد قوانین

گزارش

نمایندگان مجلس شورای اسلامی بندی از لایحه بودجه را تصویب کردند که به موجب آن حقوق همه کارکنان و بازنشستگان دولت در سال آینده ۴۰۰ هزار تومان افزایش پیدامی‌کند.

به گزارش ایسنا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی عصر دیروز (شنبه) و در ادامه بررسی جزئیات لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ در بخش هزینه‌های مصوب کردند که حقوق همه کارکنان و بازنشستگان دولتی در سال آینده ۴۰۰ هزار تومان افزایش پیدا کند.

حاجی بابایی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه در حقوق دریافتی کارکنان دولت و بازنشستگان، گفت: کسی که تا دو میلیون و ۷۵۰ هزار تومان حقوق دریافت می‌کند از مالیات معاف است، لذا دو میلیون و ۷۵۰ تومان تا چهار میلیون تومان ۱۰ درصد مالیات، از چهار تا هشت میلیون تومان ۱۵ درصد مالیات می‌دهند، از ۱۰ میلیون به بالا ۲۵ درصد مالیات و از ۳۵ درصد به بالا مشمول ۵۵ درصد مالیات می‌شود.